

Doświadczenie: Sole – badanie właściwości.

Tytuł: Wpływ NaCl na wzrost roślin.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

Roztwory NaCl o stężeniu: 0,1%, 0,5%, 1%, Szalki Petriego – 6, bibuła.

1,5%, 2%, woda z kranu, rzeżucha

Opis wykonania doświadczenia:

Na każdą szalkę Petriego kładziemy bibułę 25 ziarenek rzeżuchy, a następnie podlewamy odpowiednimi roztworami. Obserwacje prowadzimy przez 7 dni.

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole – badanie właściwości.

Tytuł: Badanie temperatury topnienia mieszaniny chlorku sodu i wody.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

Zamarznięta mieszanina NaCl i H₂O

Sprzęt laboratoryjny:

Zlewka, termometr

Opis wykonania doświadczenia:

Do zlewki z zamarzniętą mieszaniną NaCl i H₂O wkładamy termometr, mierzymy temperaturę topnienia mieszaniny.

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Do drzew wrażliwych na NaCl należą: świerk, grab, kasztanowiec, klon, buk, lipa.

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Badanie rozpuszczalności soli.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli - rozpuszczalności.

Odczynniki:

Sprzęt laboratoryjny:

różne sole stałe: amonowe, azotanowe(III) i statyw na próbówki, (V), siarcznowe(IV) i (VI), fosforanowe(V), próbówki węglanowe, chlorkowe, siarczkowe, ... , octany, mrówczny, szczawiany, ...

Opis wykonania doświadczenia:

Do próbówki wsypujemy niewielką ilość stałej soli i nalewamy ok. 3cm³ wody. Mocno wytrząsamy.

Obserwacje:

	Cl ⁻	NO ₂ ⁻	NO ₃ ⁻												
Na ⁺															
K ⁺															

Wnioski:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie rozpuszczalności.

Tytuł: Sole uwodnione i bezwodne.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie soli uwodnionych - zawartości wody w solach uwodnionych.
- Występowanie wody w otaczającym świecie.

Odczynniki:

Sprzęt laboratoryjny:

sole uwodnione naczynka wagowe, waga laboratoryjna, suszarka, eksykator

Opis wykonania doświadczenia:

Ważymy na wadze technicznej naczynko wagowe a następnie na wadze laboratoryjnej ustalamy jego dokładną masę (z dokładnością do 4 miejsca po przecinku). Na wadze technicznej odważamy ok. 2g uwodnionej soli i naczynko z solą ponownie dokładnie ważymy. Do suszarki wstawiamy naczynko z solą (pokrywka naczynka uchylona) i suszymy ok. 1h. Następnie zamykamy naczynko i wkładamy do eksykatora. Po ostygnięciu dokładnie ważymy. Obliczamy zawartość procentową wody w soli. Porównujemy obliczenia z teorią.

Obserwacje:

Wnioski:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole.
Tytuł: Badanie właściwości soli uwodnionych i bezwodnych.
Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli uwodnionych.
- Występowanie wody w otaczającym świecie.

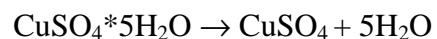
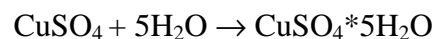
Odczynniki:
Sprzęt laboratoryjny:

uwodniony siarczan(VI) probówka z korkiem, rurką i wężykiem, miedzi(II), woda, heksan, probówka, zlewka, palnik, statyw, łąpa tetrachlorek węgla, aceton metalowa. 4 szkiełka zegarkowe

Opis wykonania doświadczenia:

Probówkę napelniamy do połowy $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ zatykamy korkiem z rurką o ogrzewamy. Wylot rurki skierowujemy do suchej probówki zanurzonej w zlewce z zimną wodą.

Otrzymany bezwodny siarczan(VI) miedzi(II) dzielimy na 4 części i umieszczamy na 4 szkiełkach zegarkowych, do których dodajemy kolejno: wodę, heksan, tetrachlorek węgla, aceton.

Obserwacje:
Wnioski:
Równanie reakcji chemicznej:

 niebieski $\rightarrow$ bezbarwny

 bezbarwny $\rightarrow$ niebieski

Komentarz metodyczny:
Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.
Tytuł: sole uwodnione i bezwodne
Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli uwodnionych.
- Ciekawe doświadczenia.

Odczynniki:
Sprzęt laboratoryjny:

1. stęż CoCl_2 ;	1. kwiatki z bibuły
2. 100g H_2O , 10g żelatyny, 1g CuCl_2 ;	2. szalka Petriego
3. 100g H_2O , 10g żelatyny, 1g CoCl_2 ;	3. szalka Petriego
4. 200g H_2O , 20g żelatyny, 75g NiCl_2 , 25g CuCl_2 , 1g CoCl_2 ;	4. szalka Petriego

Opis wykonania doświadczenia:

1. Higrometr: z bibuły wykonujemy kwiatek, następnie moczymy go w stężonym roztworze CoCl_2 . Obserwujemy zmiany barw podczas suszenia i nawilżania powietrza.
2. 3. 4. Mieszmamy roztwór i pokrywamy nim płytkę (ewentualnie materiał).

Obserwacje:

Wilgotność:	duża	średnia	znikoma	sucho
Kolor kwiatów:	białe	różowe	fioletowe	niebieskie

2. sucho – żółty, wilgotno – bezbarwny;
3. sucho – niebieski, wilgotno – różowy;
4. sucho – zielony, wilgotno – bezbarwny.

Wnioski:
Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Sole uwodnione - prażenie węgla sodu.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

Uwodniony węgiel sodu

Sprzęt laboratoryjny:

probówka z korkiem i długą rurką, palnik,
łapa drewniana

Opis wykonania doświadczenia:

Do probówki wsypujemy ok. 1cm^3 soli. Probówkę zatykamy korkiem z rurką i ogrzewamy w płomieniu palnika (lekko skośnnie).

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Gips.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

1. naturalny gips;
2. gips palony, woda;

Sprzęt laboratoryjny:

1. probówka, palnik, łapa drewniana;
2. bagietka, forma z aluminium, zlewka;

Opis wykonania doświadczenia:

1. Do probówki wkładamy kawałki gipsu i ogrzewamy.
2. Do zlewki wsypujemy 3 łyżki gipsu palonego i dodajemy taką samą ilość wody, dokładnie mieszamy i przelewamy do formy.

Obserwacje:

Wnioski:

1. Powstaje tzw. *gips palony*.
- 2.

Równanie reakcji chemicznej:

1. $2(\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}) \rightarrow (\text{CaSO}_4)_2 \cdot \text{H}_2\text{O} + 3\text{H}_2\text{O}$
- 2.

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Właściwości węglanów - reakcja węglanów z kwasem.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

1. marmur, tynk, wapień, kamień kotłowy, skorupki jajka,
2. wydmuszka, H_2SO_4 , łuczywko, воск;
3. całe jajko, ocet, Na_2CO_3 .

Sprzęt laboratoryjny:

1. probówki - 5, statyw,
2. patyczek, zlewka mała
3. butelka z szeroką szyjką,

Opis wykonania doświadczenia:

- 1) Do 5 probówek wrzucamy po kawałku: marmuru, tynku, wapienia, kamienia kotłowego, skorupki jajka i nalewamy $3cm^3$ HCl. Do probówki wkładamy zapalne łuczywko.
- 2) Jajko malujemy roztopionym woskiem i wkładamy do zlewki napełnionej kwasem (na 3h).
- 3) Jajko moczymy w occie 1-2 dni a następnie delikatnie wkładamy do butelki. Przez kilka dni utwardzamy skorupkę jajka wlewając świeży roztwór węglanu sodu. [Gdy chcemy powiększyć jajko w butelce tak by różnica między wielkością jajka a otworem butelki była wyraźna przed powrotnym utwardzaniem skorupy jajka moczymy go cały dzień w czystej wodzie.]

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Rozkład termiczny węglanów.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

Węglan wapnia, woda wapienna. Probówka, palnik, łąpa drewniana, zlewka, korek z rurką

Sprzęt laboratoryjny:

Opis wykonania doświadczenia:

Probówkę z węglanem wapnia zatykamy korkiem z rurką. Koniec rurki umieszczamy w zlewce z węglanem wapnia. Probówkę ogrzewamy.

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Termiczny rozkład wodorowęglanów.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

NaHCO_3 (s), Na_2CO_3 (r)

Sprzęt laboratoryjny:

Probówka, palnik, łapa drewniana,

Opis wykonania doświadczenia:

Stały NaHCO_3 prażymy w probówce, którą zatykamy korkiem z rurką.

Wylot rurki umieszczony jest w probówce zawierającej Na_2CO_3 .

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: badanie fosforanu wapnia (kości, zęby)

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

1) ząb, coca cola

2) kość (z kurczaka), ocet

Sprzęt laboratoryjny:

1. probówka

2. probówka

Opis wykonania doświadczenia:

1. do probówki z zębem wlewamy cocacoli,

2. do probówki z kością wlewamy octu,

} doświadczenie
} pozostawiamy na 12h.

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Hydroliza soli.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie odczynu soli.

Odczynniki:

roztwory różnych soli: amonowe, azotanowe(III) i (V), siarcznowe(IV) i (VI), fosforanowe(V), węglanowe, chlorkowe, siarczkowe, ... , octany, mrówczany, szczawiany, ... ; papierek wskaźnikowy.

Opis wykonania doświadczenia:

Przy pomocy papierka uniwersalnego badamy odczyn soli.

Obserwacje:

Sól														
odczyn														

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.

Tytuł: Elektroliza soli.

Możliwe zastosowanie doświadczenia:

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki:

CuSO₄ (s), r-r NaCl

Sprzęt laboratoryjny:

Płytką szklaną, bibuła, elektrody węglowe, źródło prądu stałego, przewody elektryczne.

Opis wykonania doświadczenia:

Na płytce szklanej kładziemy bibułę zwilżoną r-rem NaCl. Kładziemy elektrody, włączmy obwód, posypujemy bibułę drobnymi kryształkami CuSO₄.

Obserwacje:

Wnioski:

Równanie reakcji chemicznej:

Komentarz metodyczny:

Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.**Tytuł: Elektroliza soli.****Możliwe zastosowanie doświadczenia:**

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki: Aceton, woda, CuCl_2 (bezwodny)**Sprzęt laboratoryjny:**

Zestaw do badania przewodnictwa

Opis wykonania doświadczenia:

Do (I) zlewki wlewamy 100cm^3 acetonu, do (II) 100cm^3 wody, (III) pozostaje pusta. Badamy przewodnictwo elektryczne obu cieczy. Do obu cieczy dodajemy bezwodnego chlorku miedzi(II) [do (I) zlewki 2*wiecej niż do (II)]. Obserwujemy kolor powstałych roztworów. Do (III) zlewki nalewamy 50cm^3 roztworu z (I) zlewki i 50cm^3 czystej wody. Obserwujemy zmianę kolorów. Badamy przewodnictwo elektryczne wszystkich 3 mieszanin.

Obserwacje:**Wnioski:****Równanie reakcji chemicznej:****Komentarz metodyczny:****Doświadczenie: Sole - badanie właściwości.****Tytuł: otrzymywanie soli****Możliwe zastosowanie doświadczenia:**

- Badanie właściwości soli.

Odczynniki: HCOONa **Sprzęt laboratoryjny:**

Probówki - 2, korek z rurką, palnik, łapa drewniana, wanienska.

Opis wykonania doświadczenia:

Próbkę z mrówczanem sodu zamykamy korkiem z rurką i ogrzewamy. Wydzielający się gaz zbieramy do probówki pod wodą. Zapalamy go.

Obserwacje:**Wnioski:****Równanie reakcji chemicznej:****Komentarz metodyczny:**